

Книг незмірна глибина

У квітні світова спільнота відзначила два свята, пов'язані з книгою: 2-го — Міжнародний день дитячої книги, а 23-го — Всесвітній день книги і авторського права. Схвалена Кабінетом Міністрів України Концепція Державної цільової національно-культурної програми популяризації вітчизняної видавничої продукції та читання на 2014—2018 роки — славний подарунок до цих свят. В урядовому документі насамперед акцентується на низці проблем, що стримують українське книговидання.

Питання відродження любові до книги, до читання є одним із найважливіших напрямів стратегічного реформування Української держави та побудови суспільства духовних освічених людей. Серед причин сьогодшніх негараздів у вітчизняному книговиданні — недостатній рівень державної підтримки цієї галузі, низька конкурентоспроможність, незначний попит українців на книжкову продукцію, зумовлений зростанням цін на неї, зменшення реальних доходів населення (за даними Держкомстату, питома вага витрат домогосподарств на задоволення культурних потреб (у тому числі на придбання книг) та відпочинку за останні роки становить 2,4%) і відсутністю інтересу до книг.

Книга — і це ще раз засвідчили заходи, проведені з нагоди її квітневих свят, — своєрідне вікно у просторі та часі. Дуже хочеться сподіватись, що з прийняттям Державної цільової програми популяризації вітчизняної видавничої продукції та читання на 2014—2018 роки воно відкриється ширше. Адже українська книга на власному святі перебуває у ранзі "бідного родича". Як свідчить статистика, навіть з урахуванням підручників, посібників, а також видань міністерств і відомств на одного українця припадає трохи більше однієї надрукованої за рік книги.

"Читання — необхідна гімнастика для душі, — переконані відомі письменники Дмитро та Віталій Капранови. — Коли ви читаєте, то співпереживаєте героям, культурно "розхитуєтеся". Людина, яка двадцять років не читала книг, — не тренувала свою увагу. Ліками від духовного паралічу є читання".

Ось уже шостий рік поспіль увагу громадськості до цієї проблеми брати Капранови намагаються привернути за допомогою автопробігу, що проходить під гаслом "Ударимо автопробігом по безкнижжю та нехлюйству!". Нинішній маршрут письменників та читачів проліг через вулицю Петра Сагайдачного, Володимирський узвіз, Хрещатик, Бесарабську площу...

Разом із Капрановими проти "безкнижжя та нехлюйства" протестували Дмитро Лазуткін, Антон Кушнір, Андрій Кокотюха, Антон Санченко, Олена і Артем Захарченки, Світлана Поваляєва, Артем Полежака, Іван Андрусак, Сашко Дерманський, Любов Якимчук, Сергій Руденко, Олександр Афонін, Микола Кравченко та інші.

На жаль, в Україні про Всесвітній день книги і авторського права та Міжнародний день дитячої книги здебільшого інформують ЗМІ, а заходи в основному організують видавці та бібліотекарі, які активно долучаються до їхнього відзначення у нашій країні.

З нагоди Міжнародного дня дитячої книги до Кіровоградської обласної бібліотеки для дітей ім. А. П. Гайдара завітали наймолодші читачі — вихованці спеціального дитячого навчального закладу № 46. Для них було проведено мультимедійну відеоподорож "Великий казкар данського королівства". Малюки дізналися, що Ганс Крістіан Андерсен —

це видатний письменник, автор відомих у всьому світі казок "Гидке каченя", "Снігова королева", "Стійкий олов'яний солдатик", "Дюймовочка" та інших; що казки Андерсена перекладені більш ніж 150 мовами світу, і багато з них стали основою для створення мультфільмів та екранізацій. Маленькі читачі з великим задоволенням прослухали розповідь про відомого казкаря та познайомилися з його книгами, представленими на книжковій викладці.

На завершення заходу було проведено розважально-ігрову програму "Книга просить на гостини — в неї свято, іменини!", під час якої юні читачі здійснили захоплюючу подорож у країну казки, де зустрілися з улюбленими героями — Червоною Шапочкою, Буратіно та Мальвіною, а також познайомилися з феєю Книжанною і вчителькою лісової школи Бабою-Ягою.

До Міжнародного дня дитячої книги дитяча бібліотека-філія № 2 Центральної бібліотеки ім. М. М. Коцюбинського (м. Чернігів) провела книжкове свято "Книга — чудо із чудес" для учнів других та третій класів колегіуму № 11. Діти прослухали цікаві розповіді про незвичайні книги, дитячих письменників. І як на всякому святі, було весело, гамірно. Особливо дітям сподобалася бліц-вікторина "Про книгу і письменників".

"Якщо ти прагнеш знайти друга — подружись із книгою" — таку назву мало свято, організоване для найменших шанувальників друкованого слова співробітниками Полтавської міської центральної бібліотечної системи. А у Центральної шкільній дитячій бібліотеці імені І. Ф. Торубари (м. Кременчук) рамки і коло учасників свята розширились. До нього приєднались представники благодійного фонду "Джерела Дніпра", який ось уже вісім років опікується цією книгозбірнею. Її відвідувачі — а це 40 тисяч юних читачів — охоче користуються подарованими благодійниками чотирма тисячами книг. Цього ж року до друкованих видань додали електронні. Огляд нових надходжень бібліотекарі зробили на великому екрані, який торік разом з проектором подарував підопічним фондом, а цьогорічний його презент — два комп'ютери.

За підтримки народного депутата України Дениса Дзензирського у Дніпропетровську відбулася низка заходів, приурочена до Міжнародного дня книги, — зустріч із відомим українським письменником Іваном Андрусакком, виставка буквариків, свято дитячої книги у Дніпропетровській обласній клінічній лікарні для онкохворих дітей та для учнів перших—п'ятих класів середньої школи № 11.

Бажаними і різноманітними були заходи, проведені з нагоди Всесвітнього дня книги і авторського права. У Запорізькій обласній універсальній науковій бібліотеці відбулася книжкова виставка, присвячена цьому святу. "Велика користь буває людині од учення книжного... бо у книгах незмірна глибина". Ці слова із стародавнього Літописа Руського у рік 6545 (1037), що упродовж тисячоліття символізують мудрість книги, стали епіграфом програми книжкового дійства. Відвідувачі мали змогу ознайомитися з історією виникнення світової та української книги, її впливом на розвиток цивілізації у розділах експозиції "Пам'ять століть відтворена у слові", "Українська книга: витоки, розвиток", "Право на недоторканність твору", "Енциклопедична мудрість", "Парад раритетів". Особливий інтерес у читачів викликали рідкісні видання книг Валентина Яковенка "Тарас Григорович Шевченко" (1884) та зібрання творів Павла Мельникова (1898). Не менш цікавими за змістом і поліграфічно приваб-

ливими виявилися й інші книги, альбоми, періодичні видання. Як і передбачалося програмою, відбулася і презентація книги двох відомих запорізьких авторів — письменника Григорія Лютого та заслуженої вчительки України, народного майстра декоративно-прикладного мистецтва Валентина Харлової "Веселиться ниточка — та клубочок плаче". У відкритті виставки взяли участь представники видавництва Запоріжжя, книготоргових організацій. Гостями свята були також завідувачі відділів обслуговування центральних публічних бібліотек регіону — учасники обласного семінару-практикуму "Сучасні методики і технології залучення до читання".

Бібліотека Сумського національного аграрного університету, відзначаючи Всесвітній день книги і авторського права, пропонувала до уваги користувачів електронну презентацію "О, книго, народу й роду берегине!", уміщену на веб-сторінці бібліотеки в розділі "Віртуальна виставка". У Миколаївській міській бібліотеці ім. М. Л. Кропивницького свято тривало тиждень. У рамках урочистостей відбулися регіональний форум видавців і книгорозповсюджувачів, літературні знайомства, поетичні читання, презентації нових книг миколаївських авторів, різноманітні виставки. Але найбільш захоплюючою стала новинка — "Ніч у бібліотеці". У цій культурно-дозвільній акції взяли участь краєзнавці, журналісти, письменники, книговидавці

У читальному залі періодичних видань наукової бібліотеки Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне) до Всесвітнього дня книги і авторського права була організована виставка журналів, де читачі мали змогу ознайомитися з історією виникнення світової та української книги, із захистом інтелектуальної власності шляхом дотримання авторських прав.

А Чернівецька обласна універсальна наукова бібліотека імені Михайла Івасюка за сприяння управління культури облдержадміністрації провела благодійну акцію "Українську книгу — українським дітям Румунії та Молдови", яка завершилась 23 квітня. Мета цього заходу — ознайомити дітей україномовних населених пунктів Румунії та Молдови з кращими творами українських, у тому числі буковинських, письменників, історією України, духовними та моральними цінностями українців.

Ці квітневі свята на честь книги є "подякою" їй за ту неоціненну роль, яку вона відіграє у нашому житті, — величезне читацьке "спасибі" її творцям; водночас вони знову привернули увагу суспільства до проблем, що нині переживають вітчизняна книга та її активні розповсюдвачі — національні бібліотеки.

Інформація Книжкової палати України